

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Langáška a soudců Tomáše Kocourka a Tomáše Blažka v právní věci žalobce: **U. H.**, zastoupen Mgr. Libuší Hrušovou, advokátkou, sídlem Veverkova 2707/1, Plzeň, proti žalovanému: **Celní úřad pro Plzeňský kraj**, sídlem Antonína Uxy 945/11, Plzeň, tykající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. května 2023 č. j. 32199-2/2023-600000-11, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. července 2023 č. j. 55 Af 7/2023-30

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Spolková republika Německo požádala v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek Českou republiku o vymožení pohledávky za žalobcem. Generální ředitelství cel pověřilo vyřízením žádosti žalovaného.

[2] Žalovaný vyrozuměl dne 16. 8. 2022 žalobce podle § 153 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, o výši nedoplatku a upozornil ho na možnost jeho vymáhání

v daňové exekuci. Proti vyrozumění podal žalobce námitku, kterou však žalovaný zamítl rozhodnutím uvedeným v záhlaví.

[3] Žalobce se domáhal u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) zrušení rozhodnutí žalovaného o námitce. Krajský soud však jeho žalobu v záhlaví označeným usnesením odmítl. Dospěl totiž k závěru, že rozhodnutí o námitce proti vyrozumění o nedoplatku není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť nezasahuje do jeho práv.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[4] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody výslovně nepodřadil pod žádné ustanovení, nicméně z povahy věci lze uvažovat pouze o § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Stěžovatel má za to, že judikatura Nejvyššího správního soudu je ohledně možnosti napadnout žalobou rozhodnutí o námitce podle daňového řádu rozporná. Z rozsudku rozšířeného senátu ze dne 26. října 2005 č. j. 1 Afs 86/2004-54, č. 792/2006 Sb. NSS, či z usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. února 2019 č. j. 1 Afs 271/2016-53, č. 3873/2019 Sb. NSS, vyplývá, že rozhodnutí o námitce je rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. S těmito závěry stěžovatel souhlasí. Výluku ze soudního přezkumu je navíc třeba vykládat restriktivně, to platí především v situaci, kdy existují pochybnosti o vykonatelnosti cizozemského exekučního titulu, jako je tomu v této věci. Negativní dopad na stěžovatele navíc může mít i nedodržení jeho procesních práv, nikoliv pouze porušení hmotných práv. Proti těmto rozhodnutím však stojí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. července 2022 č. j. 10 Afs 128/2022-37, z něhož vyplývá opačný závěr. Nejvyšší správní soud by měl k této otázce tedy zaujmout jednoznačné stanovisko.

[6] Stěžovatel dále rozebírá konkrétní podrobnosti své věci. Sám nicméně správně uznává, že se jimi Nejvyšší správní soud nemůže v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí jeho žaloby blíže zabývat. Proto není nutné námitky týkající se věci samé blíže uvádět.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl. Podle něj není v judikatuře Nejvyššího správního soudu žádný rozpor. Rozhodnutí rozšířeného senátu, na která stěžovatel odkazuje, se totiž týkají možnosti napadnout žalobou rozhodnutí o námitce proti exekučnímu příkazu. Jak exekuční příkaz, tak rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu příkazu zasahují do subjektivních práv dlužníka. V této věci se však jedná o rozhodnutí o námitce proti vyrozumění o nedoplatku, na které již rozhodnutí rozšířeného senátu aplikovat nelze. Použitelný je právě rozsudek desátého senátu, podle něhož není možné takové rozhodnutí napadnout žalobou, neboť nezasahuje do práv, a není tedy rozhodnutím podle § 65 s. ř. s.

III. Posouzení kasační stížnosti

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že předmětem přezkumu je usnesení, kterým krajský soud odmítl žalobu stěžovatele. Jediné, čeho se může stěžovatel domáhat a co může Nejvyšší správní soud přezkoumat, je to, zda byly dány důvody k takovému postupu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. dubna 2005 č. j. 3 Azs 33/2004-98). V tomto případě se jedná o otázku, zda rozhodnutí o námitce proti vyrozumění o nedoplatku daně zasahuje do práv a povinností daňového subjektu, a zda je tedy rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s.

[11] Stěžovatel opírá svoji argumentaci o dvě rozhodnutí rozšířeného senátu.

[12] V rozsudku č. j. 1 Afs 86/2004-54 dospěl rozšířený senát k závěru, že rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o prominutí daně se dotýká majetkové sféry ručitele, a tedy i jeho subjektivních práv. Proto se jedná o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Je zřejmé, že rozšířený senát se v tomto rozsudku zabýval jinou právní otázkou, než která je předmětem sporu v nyní projednávané věci; charakter rozhodnutí o námitce neposuzoval. Stěžovatel patrně mýlně poukázal na některé obecnější úvahy rozšířeného senátu o právu na přístup k soudu, nicméně nijak svoji argumentaci neupřesnil, přičemž není úkolem Nejvyššího správního soudu, aby ji za něj domýšlel. Lze nicméně poukázat na to, že jednou z těchto obecnějších úvah je závěr, podle něhož je soud povinen v každém jednotlivém případě zkoumat, zda se úkon správního orgánu, proti němuž žalobce brojí, dotýká subjektivních práv a povinností žalobce, a zda tedy je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Paušální přístup, který by celou kategorii rozhodnutí (např. právě rozhodnutí o zastavení řízení) vylučoval ze soudní ochrany, není na místě a je v příkrém rozporu s principy právního státu. Právě takto krajský soud v nyní projednávané věci postupoval a individuálně hodnotil účinky žalobou napadeného rozhodnutí.

[13] V usnesení č. j. 1 Afs 271/2016-53 dospěl rozšířený senát k závěru, že exekuční příkaz zasahuje do právní sféry plátce daně, a proto se jedná o rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Před podáním žaloby není nutné podat námitku proti exekučnímu příkazu, neboť se nejedná o řádný opravný prostředek. Podá-li však osoba proti exekučnímu příkazu námitku, je rozhodnutí o námitce taktéž rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Žalobou tak lze napadnout jak exekuční příkaz, tak rozhodnutí o námitce proti exekučnímu příkazu.

[14] Tomuto usnesení rozšířeného senátu odporuje podle stěžovatele rozsudek č. j. 10 Afs 128/2022-37. V něm Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o námitce může být rozhodnutím podle § 65 s. ř. s., ovšem s přihlídnutím ke konkrétním

okolnostem. Desátý senát posuzoval právě rozhodnutí o námitce proti vyrozumění o nedoplatku. Shledal, že ani podaná námitka nic nemění na tom, že vyrozumění o nedoplatku je pouze informativním úkonem správce daně, který nemůže sám o sobě zkrátit daňový subjekt na jeho právech a povinnostech (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. března 2016 č. j. 2 As 325/2015-31). Proto ani rozhodnutí o námitce proti vyrozumění o nedoplatku není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (shodně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. července 2023 č. j. 9 Afs 86/2023-37, body 15 a 16, a ze dne 27. září 2023 č. j. 8 Afs 127/2022-39, body 15 a 16).

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud v souladu se závěry desátého senátu správně odmítl stěžovatelovu žalobu. Jím napadené rozhodnutí ho totiž nemůže zkrátit na jeho právech. Nejedná se proto o rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Rozsudek desátého senátu není ani v rozporu s citovanými rozhodnutími rozšířeného senátu, neboť ty se týkají jiných úkonů. To platí i o usnesení č. j. 1 Afs 271/2016-53. Byť šlo v obou věcech o rozhodnutí o námitce, je třeba blíže zohlednit charakter aktu, proti kterému námitka směřuje (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2024 č. j. 6 Afs 62/2023-25, bod 22). V podrobnostech odkazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek desátého senátu, jehož závěry na nyní posuzovanou věc plně dopadají.

[16] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel sám uvedl, že „*samotné zahájení daňové exekuce dle cizozemského rozhodnutí v tomto konkrétním případě má negativní dopad na žalobce (...)*“. Stěžovatel tak patrně přiznává vyrozumění o nedoplatku účinky zahájení daňové exekuce. To je však nesprávný závěr. Daňová exekuce se totiž zahajuje vydáním exekučního příkazu (§ 178 odst. 1 daňového řádu).

[17] Stěžovatel dále akcentuje svá procesní práva. I tuto námitku však již desátý senát ve svém rozhodnutí posoudil. Upozornil, že na ochranu procesních práv míří § 65 odst. 2 s. ř. s., který je subsidiární k odstavci 1. Jeho smyslem je poskytnout právní ochranu žalobcům, kteří nedisponují hmotnými právy. To ale není stěžovatelův případ, neboť ten hmotnými právy disponuje, pouze v nynější fázi řízení do nich nemohl žalovaný zasáhnout (viz bod 13).

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rámec úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 27. března 2024

JUDr. Tomáš Langášek, LL.M.
předseda senátu